

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Інструментальне виконавство (за видами)»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.
02 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ
(ФОРТЕПІАНО)
ОК 18**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Інструментальне виконавство (за видами)»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни
«СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ (ФОРТЕПІАНО)» для здобувачів вищої
освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне
мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Інструментальне виконавство (за
видами)»**

Розробник:

Цепух І. О. – старший викладач кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)»
КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Ярмак Я. А. – кандидат культурологічних наук, доцент кафедри

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне
виконавство (за видами)»

протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

перезатверджено: протокол №2 від 07 вересня 2021 р.

перезатверджено: протокол №9 від 08 червня 2022 р.

перезатверджено: протокол № 11 від 15 червня 2023 р.

перезатверджено: протокол № 11 від 25 червня 2024 р.

перезатверджено: протокол № 1 від 02 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Ясько О.А.

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 25	Рік підготовки: I-й	
Загальна кількість годин – 750	48/48	14/14
	Рік підготовки: II-й	
	48/48	14/14
	Рік підготовки: III-й	
	48/48	14/14
	Рік підготовки: IV -й	
Кількість модулів – 8	Семестри:	
<p>Тижневих годин індивідуальних занять для денної форми навчання: 1-8 семестри 3 години на тиждень</p> <p>Тижневих годин самостійної роботи студента для денної форми навчання: 1 семестр - 2 години на тиждень 2-8 семестри – 3 години на тиждень.</p> <p>Для заочної форми навчання: 1-8 семестри – 5 годин на тиждень</p>	I, II, III, IV, V, IV, VII, VIII.	I, II, III, IV, V, IV, VII, VIII.
	Індивідуальні:	
	Денне – 384	Заочне – 114
<p>Форма підсумкового контролю: Диф.залик – 1,3,5,7, Екзамен – 2,4,6,8 А (виконання сольної програми у формі концертного виступу на Атестації випускників освітньо-професійної програми «Інструментальне виконавство (за видами)»)</p>	Самостійна робота:	
	Денне – 366	Заочне – 666

2. Мета та завдання навчальної дисципліни ОК 18

Мета навчальної дисципліни – викладання курсу «Спеціальний інструмент (Фортепіано)» має на меті виховання високопрофесійних викладачів мистецької школи з фортепіано та концертмейстера, який досконало володіє інструментом, має творчу волю та різнобічний музичний світогляд, володіє необхідними методичними знаннями і вміє узагальнювати і застосовувати набуті знання та навички у дослідницькій, практичній та виконавській діяльності.

Предмет навчальної дисципліни – практичне оволодіння технічними й художніми можливостями інструмента; формування широкого світогляду на матеріалі музичних творів різних історичних епох, жанрів і стилів, раціональних прийомів читання творів з аркушу.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Спеціальний інструмент (Фортепіано)» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК – 2,3,4,5,7,8,9,11,12. СК – 1,2,3,4,6,9,11,12,13,18.

- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення , аналізу та синтезу.
- **ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК7** Здатність бути критичним та самокритичним
- **ЗК 8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК 12** Здатність працювати автономно.
- СК1** Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК2** Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
- СК3** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК6** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

- **СК9** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- **СК11** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК18** здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Завдання дисципліни:

- Формування мотивації до постійного пошуку творчих рішень при виконанні музичних творів.
- Розвиток артистизму
- Удосконалення художнього смаку, почуття стилю, культури звуковидобування, артикуляційної майстерності та фразування
- Розвиток механізмів творчої уваги, музичної пам'яті, активація слухової сфери, поліфонічного мислення
- Виховання стійкої уваги й самоконтролю в процесі виконання музики
- Оволодіння сольним та ансамблевим концертним репертуаром, що вбирають в себе твори різних епох, стилів та жанрів.
- Удосконалення навичок читання з аркушу, транспонування
- Вивчення сучасних концепцій методики й практики викладання фортепіанного виконавського мистецтва.

Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входить до них):

- **ЗК 4** Здатність працювати індивідуально та в команді
- **ЗК 6** Здатність застосовувати у діяльності професійну термінологію
- **ЗК 7** Здатність планувати та організовувати діяльність відповідно до обсягу та особливостей завдань

А. Організація та проведення навчання.

А 1 Здатність забезпечувати досягнення результатів навчання:

Знання:

З1 Предметна область

З3 Професійна термінологія

З4 Зміст, цілі та програмні результати навчання

З6 Технічні засоби і обладнання, які можуть застосовуватись в освітньому процесі відповідно до виду мистецтва

Уміння:

У1 Володіти фаховими навичками в обсязі необхідному для викладання

У2 Організовувати навчальні заняття різних видів

У4 Обирати, застосовувати, адаптувати та коригувати методи, прийоми, засоби, технології навчання для забезпечення досягнення учнем програмних результатів навчання

У5 Застосовувати під час навчання необхідні технічні засоби, обладнання та інструменти

А 4 Здатність навчати, вести ділову та професійну комунікацію державною мовою:

Знання:

З2 – професійна лексика

А 5 Здатність планувати:

Знання:

З1 Основи, принципи та етапи планування навчального процесу

Уміння:

У2 Планувати навчальні заняття та форми роботи

В. Участь в організації освітнього процесу та методичне забезпечення навчання:

В 2 Здатність до поширення власного професійного досвіду

Знання:

З1 Форми, способи та методи поширення власного професійного досвіду

Уміння:

У1 Презентувати власний професійний досвід (прийоми, методи, технології навчання тощо) та зважати на рекомендації колег

Г. Безперервний професійний розвиток.

Г1 Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби у власному професійному розвитку:

Знання:

З1 Документи, способи та методи самооцінювання педагогічних і фахових компетентностей

Уміння:

У1 Аналізувати та оцінювати результати власної професійної діяльності (з урахуванням результатів навчання учнів), власний рівень професійної компетентності та його вплив на результати професійної діяльності

У2 Визначати відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам, сильні і слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу в розвитку власних компетентностей

Г2 Здатність визначати напрями, види та способи підвищення рівня власних педагогічних та фахових компетентностей:

Уміння:

У1 Обирати вид освіти (формальний, неформальний, інформальний) для підвищення рівня педагогічних та фахових компетентностей

У2 Планувати і організовувати процес самоосвіти

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни :

- Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста
- Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 8 класів ДМШ предметів сольфеджіо, музичної літератури та фортепіано.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» вивчення навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент (фортепіано)» ОК 18 забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН1
2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН2
3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН3
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН4
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН5
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН8
12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН12
17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент (Фортепіано)»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр
1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН1
2. Володіти методами та навичками репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН2
3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН3
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН4
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН5
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН8
12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН12
17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Спеціальний інструмент (фортепіано)» ОК 18 сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				ПРН
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим автономності	
	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.					ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17

загальні ЗК – 2,3,4,5,7,8,9,11,12.

ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення , аналізу та синтезу.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації зрізних джерел.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 7	Здатність бути критичним та самокритичним	Зн1 Зн2	-----	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14,15, 16,17
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14,15, 16,17
ЗК 11	Здатність оцінювати	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН:

	та забезпечувати якість виконуваних робіт					2, 7,8, 12,13, 14, 16,17
ЗК 12	Здатність працювати автономно.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14, 16,17
спеціальні СК – 1,2,3,4,6,9,11,12,13,18.						
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 9, 15, 16
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 9, 15, 16
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 9, 11, 13, 14,15, 16
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 3, 4,6, 7,8,9, 12,13, 16
СК 11	Здатність оперувати	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2	ПРН: 1,2,3,

	професійною термінологією.				AB3	4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14,15, 16
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 4, 8,9, 10, 12, 16,17

4.1 Після опанування навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент (фортепіано)» студенти повинні:

знати:

- Виконавський репертуар та основні нотні видання репертуару піаніста відповідно до програмних вимог.
- Інструктивну літературу.
- Прийоми та етапи розбору нотного тексту.
- Знати етапи розвитку піаністичного апарату й застосовувати в педагогічній діяльності
- Музичну термінологію.

Вміти:

- виконувати сольні фортепіанні твори різних жанрів та стильової направленості.
- застосовувати технічні прийоми, виконавські навички в практичній роботі над творами.
- самостійно працювати над вивченням фортепіанного матеріалу, критично аналізуючи процес власного виконання.
- використовувати різні методи та підходи в поетапній роботі над програмою.
- користуватися спеціальною музичною літературою, застосовуючи сучасні освітні та інформаційні технології.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), виконання сольної програми у формі концертного виступу.

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Критерії поточного оцінювання знань студентів

5 А (відмінно) = 100-90 балів

4 В-С (добре) = 74-89 балів

3 D-E (задовільно) = 60-73 бали

2 FX (незадовільно) = 35-59 з можливістю повторної прездачі

1 F (незадовільно) = 1-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у

тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Спеціальний інструмент (фортепіано)» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться впродовж кожного семестру з оцінюванням роботи в класі та самостійної роботи студента.

Одне оцінювання можливе від 1 до 5 балів¹.

За кожну тему студент може бути оцінений від двох до чотирьох раз.

Максимальний бал поточного контролю становить 70 або 80 балів².

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або непередготовлені домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	+ 5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі. Виступ в концерті, участь в конкурсі й отримання 1, 2, 3 премії або Гран-при.	+5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	-5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	-5 балів
3.	Не виконання студентом завдань по самопідготовці	-5 балів

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою»

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово»

**Критерії оцінювання для поточного контролю
за п'ятибальною системою**

«5»	<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст напам'ять. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
«4»	<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст напам'ять, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
«3»	<p>Студент відтворює текст напам'ять, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, аплікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>
«2»	<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять.</p>

	Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.
«1»	Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці. Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається **як сума балів**, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та активно брав участь в концертах або став переможцем конкурсу, вивчив програму в обсязі семестру може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль оцінюється: від 1-20 балів у разі складання диф. заліку або від 1-30 балів у разі складання екзамену³:

Від 1-20 балів (диф. залік)		Від 1-30 балів (екзамен)	
16-20 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту	22-30 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту
11-15 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.	14-21 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.
6-10 б.	- Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.	6-13 б.	- Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.
1-5 б.	- Не вивчений текст.	1-5 б.	- Не вивчений текст.

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово

I РІК НАВЧАННЯ

Залік у 1 семестрі

Поточний контроль															Підсумковий контроль	Разом
Модуль 1																
Т1			Т2			Т3			Т4			Т5			Залік	
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 б	
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5		
	сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			
<p>Поточний контроль проводиться: 4 рази за Тему №3 та 3 рази за кожну з тем Т№1, Т№2, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів</p>															Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів	
100 б																

Екзамен у 2 семестрі

Поточний контроль															Підсумковий контроль	Разом
Модуль 2																
Т1			Т2			Т3			Т4			Т5			Екзамен	
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 10 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 30 б	
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5		
	сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			
<p>Поточний контроль проводиться двічі за Тему №2 та 3 рази за кожну тему Т№1, Т№3, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>															Підсумковий контроль проводиться наприкінці 2 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів	
100 б																

II РІК НАВЧАННЯ

Залік у 3 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Разом			
Модуль 3																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 3 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 4 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Разом	
Модуль 4																
Т1			Т2				Т3			Т4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р			сам.р				сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 4 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>		

ІІІ РІК НАВЧАННЯ

Залік у 5 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 5																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р		сам.р				сам.р						
Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної														Підсумковий контроль проводиться наприкінці 5 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів				

Екзамен у 6 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 6																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р		сам.р				сам.р						
Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів														Підсумковий контроль проводиться наприкінці 46 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів				

IV РІК НАВЧАННЯ

Залік у 7 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Разом			
Модуль 7																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
	сам.р*				сам.р		сам.р				сам.р		сам.р					
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 7 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 8 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Разом		
Модуль 8																	
Т1			Т2			Т3			Т4			Т5			Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 10 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
	сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться двічі за Тему №2 та 3 рази за кожну тему Т№1, Т№3, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 8 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>			

Види робіт	Бали рейтингу			
<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст напам'ять. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>	100-90 балів	Ви сок ий	Зараховано	A
<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст напам'ять, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, апікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатний самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>	82-89 балів	дос тат ній		B
<p>Студент відтворює текст напам'ять, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, апікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>	74-81 балів	дос тат ній		C
<p>Студент володіє музичним матеріалом, але під час виконання припускає помилки в тексті та апікатурі. Недостатня наполегливість в напрямку оволодіння знаннями, уміннями, навичками, необхідними в професійній діяльності музиканта-виконавця, наявність досить суттєвих недоліків у розумінні змісту музичних творів. Художній зміст передає частково. Невпевнено володіє термінологією. Програмові вимоги виконує не повною мірою.</p>	64-73 балів	сер едн ій		D

<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, вміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>	<p>60-63 балів</p>	<p>середній</p>	<p>Зараховано</p>	<p>E</p>
<p>Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою . Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.</p>	<p>35-59 незадовільно з можливістю повторної перездачі</p>	<p>початковий</p>	<p>Не зараховано</p>	<p>FX</p>
<p>Завдання не виконане, знання з навчальної дисципліни відсутні. Велика кількість пропусків занять без поважних причин. Має мінімальні музично-теоретичні знання. Програмові вимоги систематично не виконує. Має слабкі практичні навички.</p>	<p>1-34 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>		<p>Не зараховано</p>	<p>F</p>

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів.
Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів Черні ор.740, Мошковського ор.72 і тощо.
Робота над: аплікатурою, артикуляцією, динамікою, темпом, виконавською волею, координацією рук, свободою виконавського апарату.

Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дізні мажорні гами та дізні мінорні гами; 11 видів від С, D, E.

Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в чотири октави:

- в мажорі - пряма, протилежна; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію, в терцію протилежну, дециму, дециму-протилежну, сексту, сексту-протилежну. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна.
- в мінорі – прямі 3 види з протилежними; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію 3 види з протилежними, дециму 3 види з протилежними, сексту 3 види з протилежними. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна.

Опрацювання сили удару різним штрихом: legato, staccato non legato. Набуття навичок користування вагою рук. Робота над динамікою, темпом, витримкою.

Тема 3 Робота над поліфонією.

Розвиток музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах **барокової доби**. Диференційоване туше при виконанні голосів поліфонічної фактури, поєднання голосів (в різних комбінаціях – парами); в одній руці; у двох руках.

Спів уголос одного з голосів при виконанні інших.

Специфіка аплікатури при виконання поліфонічного твору.

Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням.

Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі.

Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.

Поняття Сонатна форма.

Стилістичні особливості. Аналіз, будова творів великої форми.

Виявлення технічних складнощів.

Охоплення форми в цілому у творах Клементі, Гайдна, Моцарта, Бетховена.

Розвиток слухового контролю.

Робота над технікою, артикуляцією, динамікою. Фразування.

Опрацювання мелізматики.

Робота над піаністичною витримкою.

Тема 5 Робота над п'єсою кантиленного характеру (твори українських композиторів).

Аналіз структури твору. Охоплення форми в цілому. Жанровість, образність. Розвиток емоційності. Робота над звуком, педаллю, динамікою, артикуляцією.

Робота над художнім образом. формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання.

МОДУЛЬ 2.

Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на велику техніку.

Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів Черні ор.553, А.Кобилянський «Октавні етюди».

Робота над: аплікатурними принципами, артикуляцією, динамікою, темпом, виконавською волею, координацією рук, свободою виконавського апарату, єдністю технічних та художніх аспектів виконання. Метроритм.

Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами у прямому та протилежному русі, в терцію, дециму, сексту; 11 видів від F, G, A, H

Продовження вивчення гамового комплексу.

Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в чотири октави:

в мажорі - пряма, протилежна; арпеджіо довге,

довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію, в терцію протилежну, дециму, дециму-протилежну, сексту, сексту-протилежну. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. в мінорі – прямі 3 види з протилежними; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію 3 види з протилежними, дециму 3 види з протилежними, сексту 3 види з протилежними. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. Опрацювання сили удару різним штрихом: legato, staccato non legato. Набуття навичок користування вагою рук. Робота над динамікою, темпом, витримкою.

Тема 3 Робота над поліфонією. Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини **у творах барокової доби.**

Диференційоване туше при виконанні голосів поліфонічної фактури, поєднання голосів (в різних комбінаціях – парами); в одній руці; у двох руках.

Спів у голос одного з голосів при виконанні інших.

Специфіка аплікатури при виконання поліфонічного твору.

Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням.

Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі.

Опрацювання художнього змісту поліфонічного твору.

Декодування авторського задуму;

Ознайомлення з контекстом та іншими варіантами виконавської інтерпретації музичного твору;

Створення власної виконавської концепції твору.

Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.

Набуття навичок лаконічної гри, точності звуковидобування, уваги до штрихів, дотримання окремих звуків.

Виховання у студента таких якостей, як ясність гри та точність виконання всіх деталей тексту.

Прищеплення культури педалі при виконанні класичної сонати. Використання педалі: в акордових побудовах, при виконанні синкоп, кульмінацій, в заключенні експозиції /репризи. Метроритм. Мелізматика.

Тема 5 Робота над п'єсою віртуозного характеру.

прищеплення художнього смаку та формування індивідуального виконавського стилю; аналіз структури твору, охоплення форми в цілому, жанровість, образність,

розвиток емоційності, робота над звуком, педаллю, динамікою, артикуляцією, художнім образом, формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання, формування виконавської надійності; формування й вдосконалення вміння технічно виконувати твори віртуозного характеру; формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над мелодією, як головного компонента виразності. Розвиток мелодії, її членування на побудови більшого та меншого масштабу, виявлення відносної важливості побудов. «Спів» на фортепіано. Фразування; формування вміння використовувати тембрі. Звуковидобування. Робота над піаністичним апаратом: роль частин руки при звуковидобуванні. Плече, передпліччя, зап'ясті, кисть, пальці.

МОДУЛЬ 3.

Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. I концертний етюд.

Розвиток технічної майстерності.

Формування універсальних штампів й прийомів.

Фізичні тренування для досягнення витримки всього апарату та укріплення пальців. Формування почуття ритму, відчуття клавіатури, рівний звук та наспівність.

Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору. Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.

Тема 2 Робота над поліфонічним твором.

Формування навичок поліфонічного мислення. Комплексний вплив на наочно-дієвий, наочно-образний й словесно-логічний компоненти поліфонічного мислення.

Формування слухових уявлень, звукових «образів» голосів, що контрапунктують.

Формування навички здібності розподілу і переключення уваги та мислення уявними тембрами.

Прищеплення навички поетапного засвоєння поліфонічних прийомів.

Тема 3 Робота над твором великої форми. II та III частини класичних сонат.

Формування вміння досягати єдності, цільності виконання при дотриманні тематичної та динамічної контрастності.

Формування вміння переключення на новий музичний образ.

Формування у студентів блискавичних та барвистих музично-слуховою уявлень.

Формування перебудувати свій апарат для звуковидобування певного характеру звучання. Типові закономірності музичної мови композиційної структури та драматургії сонат.

Тема 4 Робота над п'єсою. **1 п'єса композиторів романтиків.**

Формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над аплікатурою твору, як необхідною умовою для вдосконалення виконавства; робота над проблемами слухо-рухової координації; вдосконалення артикуляційних навичок студента; робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності; робота над рівністю туше; темпо-ритмічні жанрові особливості; педалізація; робота над розвитком музичного мислення з метою наскрізного розвитку твору.

МОДУЛЬ 4.

Тема 1 Робота над концертним етюдом. Розвиток технічної майстерності.

Формування універсальних штампів й прийомів.

Фізичні тренування для досягнення витримки всього апарату та укріплення пальців. Формування почуття ритму, відчуття клавіатури, рівний звук та наспівність.

Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору. Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.

Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Формування навички застосування системи уявлень і понять, що відображають специфічні закономірності поліфонічного викладення й розвитку.

Комплексне використання літературно-художніх, асоціативно-образних прийомів, що активізують поліфонічне мислення.

Індуктивний принцип засвоєння поліфонічної фактури.

Засвоєння загально визначених у фортепіанній педагогіці засобів роботи над багатоголосним твором.

Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень.

Тема 3 Робота над твором великої форми **Класична соната 1 частина.**

Виховання вміння глибокого занурення у суть музичного образу та вироблення відповідних виконавських дій.

Загострення уваги студентів на структурі твору. Знаходження зв'язку зі змістом.

Виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів.

Розвиток музичної думки в сонатній формі.

Аналіз ладо-тонального забарвлення тем побічної та заключної партій.

Тема 4 Робота над п'єсою (твори авторів XIX–першої половини XX століття.) Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури при виконанні творів середньої форми.

Стилістичні та жанрові особливості творів композиторів XIX – першої половини XX століття; поняття термінів «глибокий звук», «легкий звук», «густий звук», «прозорий звук», «жорсткий звук».

Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму.

МОДУЛЬ 5.

Тема 1 Робота над технічним матеріалом. **1 концертний етюд.**

Основні закономірності та прийоми роботи при розучуванні концертного етюду:

- ознайомлювальний етап.

- формування навичок детального опрацювання матеріалу (робота над засвоєнням музичного матеріалу).

- заключний етап роботи над концертним етюдом – формування цілісного музично-виконавського образу та його реальне втілення у виконанні.

Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень.

Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді графічно наочної багатоплановості музичного тексту.

Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді слухових звукообразів, уявних багатоголосних співзвуч.

Формування навички вміння виконавця надати кожному голосу поліфонії індивідуальну темброво-динамічне забарвлення.

Тема 3 Вивчення сонат старовинної сонатної форми.

Композиційна структура творів; набуття навичок лаконічної гри; точності звуковидобування; уваги до штрихів, дотримання окремих звуків; виховання у студента таких якостей, як ясність гри та точність

виконання всіх деталей тексту; метроритм; мелізматика;
прищеплення культури педалі при виконанні сонати старовинної сонатної форми;

Тема 4 Вивчення творів імпресіоністичного стилю.

Культура звуковидобування у творах композиторів імпресіоністів.
Робота над тембровим забарвленням;
Особливості туше при виконанні творів імпресіоністичного стилю.
Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму.
Виховання навичок цілісного виконання головних завдань твору згідно стилю.

МОДУЛЬ 6.

Тема 1 Робота над технічним матеріалом. **1 концертний етюд.**

Формування базових основ «технології» роботи над художнім образом твору при його розучуванні в класі та самостійно.

Техніка у концертному етюді, як поняття сукупності піаністичних виконавських засобів, що забезпечують адекватне втілення музики в її акустичних та змістовних характеристиках – темп, ритм, тембри, динаміка, штрихи, тощо.

Області техніки піаніста: область метро-ритмічна (тимчасова техніка- швидкість, рівність, ритмічність, тощо)

Область звуко-висотна, просторова (чиста гра, потрапляння на потрібні ноти, тощо).

Область барвіста (володіння тембрами, динамікою, педаллю, тощо).

Тема 2 Робота над **поліфонічним твором**. Артикуляційна диференціація голосів.

Формування навички вміння відслідковувати розвиток кожної лінії багатоголосної фактури в загальному звучанні поліфонічного твору.

Закономірності поліфонічного викладення й розвитку в музично-риторичних фігурах-символах, що послідовно були вивчені в роботах А.Швейцера, Б.Яворського, Н.Цивінської.

Техніка у концертному етюді, як поняття сукупності піаністичних виконавських засобів, що забезпечують адекватне втілення музики в її акустичних та змістовних характеристиках – темп, ритм, тембри, динаміка, штрихи, тощо.

Області техніки піаніста: область метро-ритмічна (тимчасова техніка- швидкість, рівність, ритмічність, тощо)

Область звуко-висотна, просторова (чиста гра, потрапляння на потрібні ноти, тощо).

Область барвіста (володіння тембрами, динамікою, педаллю, тощо).

Тема 3 Робота над твором великої форми. За вибором : **концерт 1 частина або класична соната 1 частина, або варіації.**

Загострення уваги студентів на структурі твору; втілення прийомів формоутворення;

робота над засобами музичної виразності; робота над звуковидобуванням, як комплексом засобів музичної виразності; подолання технічних проблем при виконанні концерту; виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів; формування стійкості при виконанні; виховання почуття ритму, вміння взяти вірний темп; орієнтування на складні епізоди твору. Наповнення змістом пауз. Культура педалі; формування тематичної єдності та цільності форми.

Тема 4 Робота над середньою формою. **П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс.**

Удосконалення набутих виконавських навичок за попередні семестри; єдність форми;

усвідомлення художньої природи й особливостей музичного матеріалу, його цілісне сприйняття на основі оперування музично-слухових уявлень; розуміння технічних завдань; пошук прийомів і засобів вирішення виконавських завдань; максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату; концентрація результатів роботи над усіма складовими виконавської інтерпретації.

МОДУЛЬ 7.

Тема 1 Робота над технічним матеріалом. **1 концертний етюд.**

Питання аплікатури та застосування методу варіантів у технічній роботі.

Принцип повільної гри при розучуванні концертного етюду, що зумовлена слуховою уявою (внутрішній спів), передує руху і є умовою для формування звуко-висотної точності виконання й слухового запам'ятовування музики.

Принцип роботи «по шматках» - усі види розділу фактури музичного твору з метою кращого її вивчення.

Окреме опрацювання лівої руки. Закон акустики.

Тема 2 Робота над **поліфонічним твором**. Розвиток сенсорних та інтелектуальних здібностей студента-піаніста через поліфонічне мислення. Розподіл уваги . Порівняння подібності та й різноманітності мелодичного змісту голосів, їх контролювання при виконавстві.

Поліфонія – як форма мислення. Опанування пізнавального процесу, який вбирає в себе ланцюг розумових операцій, що притаманний інтелектуальній діяльності.

Розгляд структури поліфонічного мислення під кутом специфічного аналітичного мислення, зокрема здібності втілювати через гру іманентного змісту декількох мелодичних ліній.

Тема 3 Робота над твором великої форми : **соната 1 частина або варіації**.

Розвиток володіння драматургічними навичками.

Знайомство з особливостями музичної мови періоду класицизму.

Виховання почуття класичної форми, ритмічної стійкості виконання.

Робота над проблемою охоплення форми. Об'єм музичного твору. Протиставлення та

характеристичність тем. Драматургія. Стійкість темпу. Образна різноманітність. звукова колоризація; зміна забарвлення музичного твору, удосконалення туше.

усунення зайвих рухів й напруги.

Тема 4 Робота над **п'єсою українського композитора**.

Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури; стилістичні та жанрові особливості творів композиторів українських композиторів; робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму; розуміння й вирішення технічних завдань; максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату.

МОДУЛЬ 8.

Підготовка до публічного виступу. **Опрацювання 5 творів** з програми до Державної атестації:

- **поліфонічний твір;**
- **соната 1 частина або варіації;**
- **1 концертний етюд;**
- **п'єса розгорнутої форми чи опус п'єс;**
- **п'єса українського композитора**

Робота над:

- стильовими ознаками технічних формул, що притаманні певним стилям епох;
- над технічними труднощами;
- досконалою виконавською формою творів програми;
- сценічною витримкою;
- стійкістю темпу;
- образною різноманітністю;
- звуковою колоризацією;
- удосконалення туше;
- усунення зайвих рухів й напруги;
- опанування програми в цілому;
- поєднання емоційного та інтелектуального ставлення до виконавського процесу;
- набуттям осмисленої виконавської волі;
- артистичністю;
- активізація творчих якостей здобувача.

6.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	всьо го	інди віду аль ні	сам ості йні	всь ого	інди віду аль ні	само стійн і
І рік навчання						
МОДУЛЬ 1.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів.	18	9	9	19	3	16
Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дієзні мажорні гами та дієзні мінорні гами; 11 видів від С, D, E.	18	9	9	17	2	15
Тема 3 Робота над поліфонією. Розвиток музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах Барокової доби.	19	10	9	19	3	16
Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.	19	10	9	19	3	16
Тема 5 Робота над п'єсою кантиленного характеру (твори українських композиторів).	19	10	9	19	3	16
Разом:	93	48	45	93	14	79
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на велику техніку. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів	18	9	9	19	3	16
Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами у прямому та протилежному русі, в терцію, дециму, сексту; 11 видів від F, G, A, H Продовження вивчення гамового комплексу.	18	9	9	17	2	15
Тема 3 Робота над поліфонією. Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах Барокової доби.	19	10	9	19	3	16
Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.	19	10	9	19	3	16
Тема 5 Робота над п'єсою віртуозного характеру.	19	10	9	19	3	16
Разом:	93	48	45	93	14	79
II рік навчання						
МОДУЛЬ 3.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності.	23	12	11	19	3	16
Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Формування навичок поліфонічного мислення.	24	12	12	17	2	15
Тема 3 Робота над твором великої форми. II та III частини класичних сонат.	23	12	11	19	3	16
Тема 4 Робота над п'єсою. 1 п'єса композиторів романтиків.	23	12	11	19	3	16
Разом:	93	48	45	93	14	79

МОДУЛЬ 4.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом.1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Робота над твором великої форми Класична соната 1 частина.	23	12	11	24	4	20
Тема 4 Робота над п'єсою (твори авторів XIX–першої половини XX століття.)	23	12	11	23	3	20
Разом:	93	48	45	93	14	79
III рік навчання						
МОДУЛЬ 5.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Вивчення сонат старовинної сонатної форми.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Вивчення творів імпресіоністичного стилю.	23	12	11	23	3	20
Разом:	94	48	46	93	14	79
МОДУЛЬ 6.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Робота над твором великої форми. Концерт 1 частина.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Робота над середньою формою. П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс.	23	12	11	23	3	20
Разом:	94	48	46	93	14	79
IV рік навчання						
МОДУЛЬ 7.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд.	24	12	12	23	3	20
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	24	12	12	25	4	21
Тема 3 Робота над твором великої форми : соната 1 частина або варіації.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Робота над п'єсою українського композитора.	23	12	11	23	3	20
Разом:	95	48	47	95	14	81
МОДУЛЬ 8.						
Тема 1 Поліфонічний твір	18	9	9	21	4	17
Тема 2 Твір великої форми – класична соната (1 частина) або варіації	18	9	9	19	3	16
Тема 3 П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс	20	10	10	19	3	16
Тема 4 П'єса українського композитора	20	10	10	19	3	16
Тема 5 Концертний етюд	19	10	9	19	3	16
Разом:	95	48	47	97	16	81
	денне			заочне		
Загальний обсяг годин:	750	384	366	750	114	636
Концертна програма підсумкової Державної атестації включає в себе:						
1) Поліфонічний твір						
2) Твір великої форми – класична сонату (1 частина) або варіації						
3) П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс						
4) Концертний етюд						

6.3 Самостійна робота (денна, заочна форми)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
	МОДУЛЬ 1.		
1	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів Черні ор.740, Мошковського ор.72 і тощо. Робота над: аплікатурою, артикуляцією, динамікою, темпом, виконавською волею, координацією рук, свободою виконавського апарату.</p>	9	16
2	<p>Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дієзні мажорні гами та дієзні мінорні гами; 11 видів від C, D, E. Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в чотири октави:</p> <ul style="list-style-type: none"> - в мажорі - пряма, протилежна; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію, в терцію протилежну, дециму, дециму-протилежну, сексту, сексту-протилежну. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. - в мінорі – прямі 3 види з протилежними; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію 3 види з протилежними, дециму 3 види з протилежними, сексту 3 види з протилежними. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. <p>Опрацювання сили удару різним штрихом: legato, staccato non legato. Набуття навичок користування вагою рук. Робота над динамікою, темпом, витримкою.</p>	9	15
3	<p>Тема 3 Робота над поліфонією. Розвиток музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах барокової доби. Диференційоване туше при виконанні голосів поліфонічної фактури, поєднання голосів (в різних комбінаціях – парами); в одній руці; у двох руках.</p>	9	16

	<p>Спів уголос одного з голосів при виконанні інших. Специфіка аплікатури при виконанні поліфонічного твору. Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням. Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі.</p>		
4	<p>Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина. Поняття Сонатна форма. Стилістичні особливості. Аналіз, будова творів великої форми. Виявлення технічних складнощів. Охоплення форми в цілому у творах Клементі, Гайдна, Моцарта, Бетховена. Розвиток слухового контролю. Робота над технікою, артикуляцією, динамікою. Фразування. Опрацювання мелізматики. Робота над піаністичною витримкою.</p>	9	16
5	<p>Тема 5 Робота над п'єсою кантиленного характеру (твори українських композиторів). Аналіз структури твору. Охоплення форми в цілому. Жанровість, образність. Розвиток емоційності. Робота над звуком, педаллю, динамікою, артикуляцією. Робота над художнім образом. формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання.</p>	9	16
	Всього по I модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 2.	Денна ф.	Заочна ф.
6	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на велику техніку. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів Черні ор.553, А.Кобилянський «Октавні етюди». Робота над: аплікатурними принципами, артикуляцією, динамікою, темпом, виконавською волею, координацією рук, свободою виконавського апарату, єдністю технічних та художніх аспектів виконання. Метроритм.</p>	9	16

7	<p>Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами у прямому та протилежному русі, в терцію, дециму, сексту; 11 видів від F, G, A, H</p> <p>Продовження вивчення гамового комплексу. Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в чотири октави: в мажорі - пряма, протилежна; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію, в терцію протилежну, дециму, дециму-протилежну, сексту, сексту-протилежну. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. в мінорі – прямі 3 види з протилежними; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію 3 види з протилежними, дециму 3 види з протилежними, сексту 3 види з протилежними. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. Опрацювання сили удару різним штрихом: legato, staccato non legato. Набуття навичок користування вагою рук. Робота над динамікою, темпом, витримкою.</p>	9	15
8	<p>Тема 3 Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах барокової доби. Диференційоване туше при виконанні голосів поліфонічної фактури, поєднання голосів (в різних комбінаціях – парами); в одній руці; у двох руках. Спів уголос одного з голосів при виконанні інших. Специфіка аплікатури при виконання поліфонічного твору. Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням. Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі. Опрацювання художнього змісту поліфонічного твору. Декодування авторського задуму; Ознайомлення з контекстом та іншими варіантами виконавської інтерпретації музичного твору; Створення власної виконавської концепції твору.</p>	9	16
9	<p>Тема 4</p>	9	16

	<p>Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.</p> <p>Набуття навичок лаконічної гри, точності звуковидобування, уваги до штрихів, дотримання окремих звуків.</p> <p>Виховання у студента таких якостей, як ясність гри та точність виконання всіх деталей тексту.</p> <p>Прищеплення культури педалі при виконанні класичної сонати. Використання педалі: в акордових побудовах, при виконанні синкоп, кульмінацій, в заключенні експозиції /репризи. Метроритм. Мелізматика.</p>		
10	<p>Тема 5</p> <p>Робота над п'єсою віртуозного характеру.</p> <p>прищеплення художнього смаку та формування індивідуального виконавського стилю; аналіз структури твору, охоплення форми в цілому, жанровість, образність, розвиток емоційності, робота над звуком, педаллю, динамікою, артикуляцією, художнім образом, формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання, формування виконавської надійності; формування й вдосконалення вміння технічно виконувати твори віртуозного характеру; формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над мелодією, як головного компонента виразності. Розвиток мелодії, її членування на побудови більшого та меншого масштабу, виявлення відносної важливості побудов. «Спів» на фортепіано. Фразування; формування вміння використовувати тембрів. Звуковидобування. Робота над піаністичним апаратом: роль частин руки при звуко-видобуванні. Плече, передпліччя, зап'ясті, кисть, пальці.</p>	9	16
	Всього по 2 модулю:	45	16
	МОДУЛЬ 3	Денна ф.	Заочна ф.
11	<p>Тема 1</p> <p>Робота над інструктивним матеріалом.1 концертний етюд.</p> <p>Розвиток технічної майстерності.</p> <p>Формування універсальних штампів й прийомів.</p>	11	16

	<p>Фізичні тренування для досягнення витримки всього апарату та укріплення пальців. Формування почуття ритму, відчуття клавіатури, рівний звук та наспівність.</p> <p>Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору. Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.</p>		
12	<p>Тема 2 Робота над поліфонічним твором.</p> <p>Формування навичок поліфонічного мислення. Комплексний вплив на наочно-дієвий, наочно-образний й словесно-логічний компоненти поліфонічного мислення.</p> <p>Формування слухових уявлень, звукових «образів» голосів, що контрапунктують.</p> <p>Формування навички здібності розподілу і переключення уваги та мислення уявними тембрами.</p> <p>Прищеплення навички поетапного засвоєння поліфонічних прийомів.</p>	12	15
13	<p>Тема 3 Робота над твором великої форми. II та III частини класичних сонат.</p> <p>Формування вміння досягати єдності, цільності виконання при дотриманні тематичної та динамічної контрастності.</p> <p>Формування вміння переключення на новий музичний образ.</p> <p>Формування у студентів блискавичних та барвистих музично-слуховою уявлень.</p> <p>Формування перебудовувати свій апарат для звуковидобування певного характеру звучання. Типові закономірності музичної мови композиційної структури та драматургії сонат.</p>	11	16
14	<p>Тема 4 Робота над п'єсою. 1 п'єса композиторів романтиків.</p> <p>Формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над аплікатурою твору, як необхідною умовою для вдосконалення виконавства; робота над проблемами слухо-рухової координації; вдосконалення артикуляційних навичок студента; робота над</p>	11	16

	фактурою, як комплексом засобів музичної виразності; робота над рівністю туше; темпо-ритмічні жанрові особливості; педалізація; робота над розвитком музичного мислення з метою наскрізного розвитку твору.		
	Всього по 3 модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 4	Денна ф.	Заочна ф.
15	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом.1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності. Формування універсальних штампів й прийомів. Фізичні тренування для досягнення витримки всього апарату та укріплення пальців. Формування почуття ритму, відчуття клавіатури, рівний звук та наспівність. Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору. Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.</p>	11	20
16	<p>Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Формування навички застосування системи уявлень і понять, що відображають специфічні закономірності поліфонічного викладення й розвитку. Комплексне використання літературно-художніх, асоціативно-образних прийомів, що активізують поліфонічне мислення. Індуктивний принцип засвоєння поліфонічної фактури. Засвоєння загальноновизнаних у фортепіанній педагогіці засобів роботи над багатоголосним твором. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень.</p>	12	19
17	<p>Тема 3 Робота над твором великої форми Класична соната 1 частина. Виховання вміння глибокого занурення у суть музичного образу та вироблення відповідних виконавських дій. Загострення уваги студентів на структурі твору. Знаходження зв'язку зі змістом.</p>	11	20

	Виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів. Розвиток музичної думки в сонатній формі. Аналіз ладо-тонального забарвлення тем побічної та заключної партій.		
18	Тема 4 Робота над п'єсою (твори авторів ХІХ–першої половини ХХ століття.) Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури при виконанні творів середньої форми. Стилістичні та жанрові особливості творів композиторів ХІХ – першої половини ХХ століття; поняття термінів «глибокий звук», «легкий звук», «густиий звук», «прозорий звук», «жорсткий звук». Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму.	11	20
	Всього по 4 модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 5	Денна ф.	Заочна ф.
19	Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд. Основні закономірності та прийоми роботи при розучуванні концертного етюду: - ознайомлювальний етап. - формування навичок детального опрацювання матеріалу (робота над засвоєнням музичного матеріалу). - заключний етап роботи над концертним етюдом – формування цілісного музично-виконавського образу та його реальне втілення у виконанні.	11	20
20	Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді графічно наочної багатосаровості музичного тексту. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді слухових звукообразах, уявних багатоголосних співзвучь. Формування навички вміння виконавця надати кожному голосу поліфонії індивідуальну темброво-динамічне забарвлення.	12	19

21	<p>Тема 3 Вивчення сонат старовинної сонатної форми. Композиційна структура творів; набуття навичок лаконічної гри; точності звуковидобування; уваги до штрихів, дотримання окремих звуків; виховання у студента таких якостей, як ясність гри та точність виконання всіх деталей тексту; метроритм; мелізматики; прищеплення культури педалі при виконанні сонати старовинної сонатної форми;</p>	12	20
22	<p>Тема 4 Вивчення творів імпресіоністичного стилю. Культура звуковидобування у творах композиторів імпресіоністів. Робота над тембровим забарвленням; Особливості туше при виконанні творів імпресіоністичного стилю. Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму. Виховання навичок цілісного виконання головних завдань твору згідно стилю.</p>	11	20
	Всього по 5 модулю:	46	79
	МОДУЛЬ 6	Денна ф.	Заочна ф.
23	<p>Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд. Формування базових основ «технології» роботи над художнім образом твору при його розучуванні в класі та самостійно. Техніка у концертному етюді, як поняття сукупності піаністичних виконавських засобів, що забезпечують адекватне втілення музики в її акустичних та змістовних характеристиках – темп, ритм, тембри, динаміка, штрихи, тощо. Області техніки піаніста: область метро-ритмічна (тимчасова техніка- швидкість, рівність, ритмічність, тощо) Область звуко-висотна, просторова (чиста гра, потрапляння на потрібні ноти, тощо). Область барвіста (володіння тембрами, динамікою, педаллю, тощо).</p>	11	20
24	<p>Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Артикуляційна диференціація голосів.</p>	12	19

	<p>Формування навички вміння відслідковувати розвиток кожної лінії багатоголосної фактури в загальному звучанні поліфонічного твору.</p> <p>Закономірності поліфонічного викладення й розвитку в музично-риторичних фігурах-символах, що послідовно були вивчені в роботах А.Швейцера, Б. Яворського, Н. Цивінської.</p>		
25	<p>Тема 3</p> <p>Робота над твором великої форми. Концерт 1 частина.</p> <p>Загострення уваги студентів на структурі твору; втілення прийомів формоутворення; робота над засобами музичної виразності; робота над звуковидобуванням, як комплексом засобів музичної виразності; подолання технічних проблем при виконанні концерту; виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів; формування стійкості при виконанні; виховання почуття ритму, вміння взяти вірний темп; орієнтування на складні епізоди твору. Наповнення змістом пауз. Культура педалі; формування тематичної єдності та цільності форми.</p>	12	20
26	<p>Тема 4</p> <p>Робота над середньою формою. П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс.</p> <p>Удосконалення набутих виконавських навичок за попередні семестри; єдність форми; усвідомлення художньої природи й особливостей музичного матеріалу, його цілісне сприйняття на основі оперування музично-слухових уявлень; розуміння технічних завдань; пошук прийомів і засобів вирішення виконавських завдань; максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату; концентрація результатів роботи над усіма складовими виконавської інтерпретації.</p>	11	20
	Всього по 6 модулю:	46	79
	МОДУЛЬ 7	Денна ф.	Заочна ф.
27	<p>Тема 1</p> <p>Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд.</p> <p>Питання аплікатури та застосування методу варіантів у технічній роботі.</p> <p>Принцип повільної гри при розучуванні концертного етюду, що зумовлена слуховою уявою (внутрішній спів), передує руху і є умовою для</p>	12	20

	<p>формування звуко-висотної точності виконання й слухового запам'ятовування музики.</p> <p>Принцип роботи «по шматках» - усі види розділу фактури музичного твору з метою кращого її вивчення.</p> <p>Окреме опрацювання лівої руки. Закон акустики.</p>		
28	<p>Тема 2</p> <p>Робота над поліфонічним твором. Розвиток сенсорних та інтелектуальних здібностей студента-піаніста через поліфонічне мислення. Розподіл уваги . Порівняння подібності та й різноманітності мелодичного змісту голосів, їх контролювання при виконавстві.</p> <p>Поліфонія – як форма мислення. Опанування пізнавального процесу, який вбирає в себе ланцюг розумових операцій, що притаманний інтелектуальній діяльності.</p> <p>Розгляд структури поліфонічного мислення під кутом специфічного аналітичного мислення, зокрема здібності втілювати через гру іманентного змісту декількох мелодичних ліній.</p>	12	21
29	<p>Тема 3</p> <p>Робота над твором великої форми : соната 1 частина або варіації.</p> <p>Розвиток володіння драматургічними навичками. Знайомство з особливостями музичної мови періоду класицизму.</p> <p>Виховання почуття класичної форми, ритмічної стійкості виконання.</p> <p>Робота над проблемою охоплення форми. Об'єм музичного твору. Протиставлення та характеристичність тем. Драматургія. Стійкість темпу. Образна різноманітність. звукова колоризація; зміна забарвлення музичного твору, удосконалення туше.</p> <p>усунення зайвих рухів й напруги.</p>	12	20
30	<p>Тема 4</p> <p>Робота над п'єсою українського композитора.</p> <p>Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури; стилістичні та жанрові особливості творів композиторів українських композиторів; робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму; розуміння й вирішення технічних завдань; максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату.</p>	11	20
	Всього по 7 модулю:	47	81

	<p>МОДУЛЬ 8 Підготовка до публічного виступу. Опрацювання 5 творів з програми до Державного іспиту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Робота над: - стильовими ознаками технічних формул, що притаманні певним стилем епох; - над технічними труднощами; - досконалою виконавською формою творів програми; - сценічною витримкою; - стійкістю темпу; - образною різноманітністю; - звуковою колоризацією; - удосконалення туше; - усунення зайвих рухів й напруги; - опанування програми вцілому; - поєднання емоційного та інтелектуального ставлення до виконавського процесу; - набуттям осмисленої виконавської волі; - артистичністю; - активізація творчих якостей студента. 		
		Денна ф.	Заочна ф.
31	Тема 1 Поліфонічний твір.	9	17
32	Тема 2 Твір великої форми – класична сонату (1 частина) або варіації	9	16
33	Тема 3 П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс	10	16
34	Тема 4 П'єса українського композитора	10	16
35	Тема 5 Концертний етюд	9	16
	Всього по 8 модулю:	47	81
		Денна ф.	Заочна ф.
	Разом годин:	366	636

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Інструменти та обладнання: музичні інструменти фортепіано, роялі; репетиційна база, бібліотечний фонд, спеціально обладнане приміщення для концертних заходів; бази виконавської практики відповідно до навчальної програми;
Аудиторний фонд:

- навчальний корпус
- концертні аудиторії - №33, 45
- класи фортепіано № 6, 7, 46, 57
- точки бездротового доступу до мережі інтернет– кафедральний клас Фортепіано № 45
- нотна бібліотека, її структура: читальний зал, абонемент навчальної літератури та нотної літератури;
- навчальні плани;
- навчально-методичні комплекси дисциплін.

Методи навчання

За джерелом передачі і сприйняття навчальної інформації (перцептивний метод):

- Словесні: розповідь, пояснення
- Наочний: демонстрація, вправи, практичні досліди

За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації:

- Дедуктивний
- Аналітичний
- Інформативно-рецептивний
- Синтетичний

За ступенем самостійності мислення студентів під час оволодіння знаннями:

- Репродуктивний
- Частково-пошуковий

За ступенем управління навчальною роботою (метод управління навчанням):

- Навчальна робота під керівництвом викладача
- Самостійна робота студентів
 - Робота з конспектом, книгою, музичним матеріалом, інтернет-ресурсами, музичними словниками

Метод стимулювання інтересу до предмету:

- Створення ситуації пізнавальної новизни
- Створення ситуації зацікавленості
- Створення ситуації емоційно-етичних переживань

Метод стимулювання обов'язків і відповідальності під час навчання:

- Висунення вимог
- Вправи з виконання вимог
- Заохочення успіху в навчанні
- Осуд недоліків у навчанні

Метод усного контролю:

- Індивідуальне опитування (демонстрація самопідготовки)

- Виконавський залік чи іспит
- Прослуховування музичних творів

Виступ на сцені.

8. Методичні рекомендації

8.1 Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи.

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою отримання нових знань, їх закріплення, розширення та поглиблення є складником його навчання. Викладач допомагає відпрацювати музичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота студентів-піаністів охоплює:

- Теоретичний аналіз творів програми;
- Розбір твору: читання по нотах, визначення аплікатури;
- Ескізне вивчення творів;
- Художньо-музичний аналіз твору;
- Вивчення твору напам'ять
- Доведення твору до концертного стану.

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності студента передбачає:

- Аналіз та синтез
- Самоконтроль та самооцінка
- Активність
- Ініціативність
- Творчий підхід

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «*Спеціальний інструмент «фортепіано»*» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях і жанрах, аналізувати і давати оцінку власному виконанню музичного твору.

Приблизний репертуарний список

I курс

Поліфонічні твори

1. Англійські сюїти: a-moll g-moll (окремі частини за вибором).
2. Й.С. Бах Триголосні інвенції (симфонії).
3. Й.С. Бах Добре темперований клавір:
It.- c-moll, D-dur, d-moll, e-moll, E-dur, Fis-dur, g-moll, B-dur;

Пт.- d-moll Es-dur F-dur.

4. Й.С. Бах Французькі сюїти (окремі їх частини за вибором).
5. Г.Гендель Сюїти: №9 g-moll, №12 G-dur, №16 g-moll (з пасакалією).
6. Партита c-moll, ч.І.
7. Г.Фрид Інвенції.

Велика форма

1. Ф.Е.Бах Сонати: a-moll, f-moll
2. Л.Бетховен Концерт g-moll
3. Бетховен Сонати: тв.2 №1 f-moll; твір10 №1 c-moll, твір 14№1 E-dur, №2 G-dur, №79 G-dur
4. Й.Гайдн Сонати: №2 e-moll, №3 Es-dur ч.1; №4 g-moll, №6 Cis-moll, №17 G-dur (нумерація Сонат дані по видавництву: Избранные сонаты / Ред. Л. Ройзмана. – М., 1971
5. Е.Гріг Соната e-moll, ч.1 Г.Гендель Варіації з Сюїти №5 E-dur
6. В.Моцарт Сонати G-dur (K.283); C- dur, (K.545); F-dur (K.547a); B-dur (K.570);
7. В.Моцарт «12 варіацій» C- dur (K.179); «12 варіацій» C- dur (K.265);
8. В.Моцарт Концерти: №6 B-dur (K.238); №8 C- dur (K.246); №11 F-dur (K.413); №12 A-dur, (K.414); №13 C- dur (K.415); №15 B-dur(K.450)

П'єси українських композиторів

1. М. Дремлюга «Дума»
2. М. Дремлюга Прелюдія g-moll
3. О.Іванько «Карпатські ватри»
4. О.Іванько «Над озером»
5. О.Іванько «Смарагдова скринька»
6. О.Іванько «Роздум»
7. О.Іванько «Страшна казка»
8. В. Косенко тв.2 №1 Прелюд es-moll
9. Ф.Колесса Фантастичний прелюд
- 10.М. Лисенко Op.31 Пісня без слів F-dur
- 11.М.Лисенко Елегія
- 12.М. Скорик «Народний танець»
- 13.М. Скорик «Нав'язливий мотив»
- 14.М. Скорик «Бурлеска»
- 15.М. Скорик «Токката»
- 16.І.Шамо «Танок»
- 17.І.Шамо «Картини живописців»
- 18.Ю.Щуровський «Роздум»

Етюди

- 1 К.Черні Етюд ор.299 зошит 3,4; Етюд ор.740;
2. Велика школа подвійних нот/ сост. М.Ніколаєвський «Октавна техніка на фортепіано»/ ред А.Юровського, ч.ІІ-М., 1941
3. М.Клементі Етюд (редакція К.Таузіга)
4. А.Кобилянський «Октавні етюди»
5. Н.Крамер «60 етюдів» зошит 1,2 (редакція Г.Бюлова)
6. Н.Мошелес Етюд, твір 70, зошит 1,2
7. М.Мошковський Етюд, твір 72, зошити 2,4,5,6

ІІ курс Поліфонічні твори

- 1 Й.С. Бах Добре темперований клавір:
Іт.- E-dur, F-dur, fis-moll, As-dur, gis-moll, A-dur, H-dur
Іт.- c-moll G-dur a-moll h-moll
- 2 Й.С. Бах Фуги e-moll (BWV 956); a-moll (BWV 958);
- 3 Й.С. Бах Французькі сюїти
- 4 Й.С. Бах Англійські сюїти a-moll, g-moll
- 5 Й.С. Бах Партити B-dur, c-moll
- 6 Й.С. Бах Фантазія c-moll (BWV 919);
- 7 Й.С. Бах Дуети Шість хоральних прелюдій (транскрипція А.Гедіке)
- 8 Г.Гендель Сюїти №5 E-dur, №7 g-moll.

Велика форма

1. Ф.Е.Бах Соната A-dur

2. Л.Бетховен Сонати:

- op.2 №1 f-moll;
- op.10 №1 c-moll
- op. 14 №1 E-dur,
- op. 14 №2 G-dur;
- op.49 №1 g-moll,
- op.49 №2 G-dur,
- op.79 №25 G-dur

3. Й.Гайдн Сонати для фортепіано (редакція К.А.Мартинсена):

- №2 e-moll ч.1; ч.2-3.
- №3 Es-dur ч.1; ч.2-3.
- №4 g-moll ч.1,
- №5 C- dur ч.1; ч.2-3.
- №6 Cis-moll ч.1; Scherzando, Menuetto, Trio.
- №7 D-dur ч.1; ч.2-3;
- №12 G-dur ч.1; Menuetto, Trio, Finale.
- №14 F-dur ч.1,
- №17 G-dur ч.1; ч.2-3.
- №20 D-dur ч.1; ч.2-3.
- №31 D-dur ч.1; ч.2-3.

- №39 h-moll ч.1; Menuetto, Trio, Finale.
- №43 C-dur ч.1; Menuetto, Trio, Finale.

4. В.А.Моцарт Сонати для фортепіано (редакція К.А.Мартинсена):

- №1 C-dur ч.1, К.279; ч.2-3.
- №2 F-dur ч.1, К.280; ч.2-3.
- №5 G-dur ч.1, К.283; ч.2-3.
- №7 C-dur ч.1, К.309.
- №9 D-dur ч.1, К.311,
- №12 F-dur ч.1, К.332,
- №13 B-dur ч.1 К.333,
- №16 C-dur ч.1 К.545; ч.2-3.
- №17 F-dur ч.1, К.547a,
- №18 B-dur ч.1 К.570; ч.2-3.

П'єси композиторів романтиків:

1. І.Брамс (1833–1897)

- Ор.118 Шість п'єс для фортепіано
- Гавот A-dur

2. Е.Гріг (1843–1907)

- Ор.28 Листки з альбому
- ор.34 Чотири Елегійних мелодії
- ор.43 №1 Метелики
- ор.43 №6 Навесні
- ор.53 Дві мелодії
- ор.54 №3 Марш тролей
- ор.54 №4 Ноктюрн
- ор.65 №6 Весільний день у Трольхаугені
- ор.71 №3 Кобольд
- ор.73 Настрої

3. Ф.Ліст (1811–1886)

- Елегія №1
- Елегія №2
- Листок з альбому
- Ноктюрн №3 «Мрії кохання»
- Святковий полонез
- Сонет Петрарки №104
- Угорська рапсодія №3 B-dur

4. Ф.Шопен (1810–1849):

- Вальси: ор.34 №1–3; ор.69 №1,2; ор.70 №1-3;
- Контрданс ges-moll
- Ноктюрни: ор.15, ор.27, ор.32, ор.37, ор.48, ор.55, ор.62;
- Полонези: ор.40 №1,2; Полонез g-moll
- Прелюдія ор.45

5. Р.Шуберт: (1797–1828)

- Анданте C-dur D29
- Allegretto c-moll D915
- Марш E-dur D606

6. Р.Шуман: (1810–1856)

- Арабеска оп.18 C-dur
- Альбом для юнацтва оп.68
- Марши оп.76
- Novellete оп.99
- Прелюдія оп.99
- Марш оп.99
- Вечірня музика оп.99
- Скерцо оп.99

Етюди

К.Вебер «Вічний рух» твір 24

С.Геллер

- оп.139 №1 As-dur
- оп.139 №2 f-moll
- оп.139 №3 A-dur

Н.Кесслер Етюд f-moll, твір 20 (збірка конкурсних етюдів/ сост. Е.Ховен – М. Етюди (ред. К.Таузіга)

Н.Крамер Етюди зошити 3,4 (ред. Г.Бюлова)

А.Кобилянський Октавні етюди

Г.Куллак Октавні етюди твір 48

С.Майкапар Октавне інтермеццо a-moll твір 13 №1;

Ф.Мендельсон Етюди твір 104: №1 b-moll; №2 F-dur; №3 a-moll., «Вічний рух» твір 119;

Н.Метнер Етюд f-moll, твір 25

Н.Мошелес Етюд твір 70

М.Мошковський Етюди твір 72;

В.Пахульський «Октавний етюд» Ges -dur;

К.Черні Етюди опус 740; Токата

П.Шльоцер Етюд As-dur твір 1 №2

Велика школа подвійних нот/ сост. М.Ніколаєвський

Октавна техніка на фортепіано/ ред. А.Юровського, ч.ІІ – М., 1941.

ІІІ курс

Поліфонічні твори

1 Й.С. Бах Добре темперований клавір:

Іт.- D-dur, G-dur, H-dur, C- dur, Cis – dur, Es-dur

ІІт.- C- dur, Cis – dur, F-dur, A-dur,

2 Й.С. Бах Фуга a-moll (BWV 947); Дві фуги на теми Альбіноні h-moll , A-dur7

3 Й.С. Бах Токати e-moll, G-dur,

4 Й.С. Бах Англійські сюїти A-dur, F-dur,

- 5 Й.С. Бах Партити a-moll G-dur,
- 6 Й.С. Бах Фантазія c-moll (BWV 919);
- 7 Й.С. Бах Соната D-dur, (BWV 963);
- 8 Й.С. Бах Токата та фуга d-moll, (транскрипція Л.Брассена);
- 9 Й.С. Бах Органна прелюдія та фуга e-moll, (транскрипція Ф.Бузоні)
- 10 Й.С. Бах Хоральні прелюдії: f-moll, g-moll, Es-dur G-dur, (транскрипція Ф.Бузоні)
- 11 Й.С. Бах Органна фуга c-moll, (транскрипція О.Гедіке)
- 12 Й.С. Бах Органна фуга c-moll, (транскрипція Д.Кабалевського)
- 13 Й.С. Бах Арія з «Magnificat» (транскрипція А. Іохелеса)
- 14 Д.Букстехуде Органна прелюдія і фуга d-moll, (транскрипція С.Прокоф'єва)
- 15 Г.Гендель Сюїта №3 d-moll
- 16 А.Гольденвейзер Контрапунктичні ескізи, ч. II Н.Римський-Корсаков Фуги: Cis – dur твір 15; e-moll, твір 17.
- 17 Г.Форе Фуга a-moll твір 84 №3
- 18 Ц.Франк Прелюдія, фуга й варіація (транскрипція Г.Бауера)
- 19 П.Хіндеміт Інтерлюдії та фуги in f , in Es.

Сонати старовинної форми

1. Скарлатті Д.

- Клавірні сонати

Концерти для фортепіано

1. Й.Бах

- Концерт f-moll

2. М.Дремлюга

- Концерт

3. О.Іванько

- Концерт №3 c-moll
- Концерт №4 G-dur
- Концерт №5 D-dur
- Концерт №6 g-moll
- Концерт №7 e-moll
- Концерт №8 C-dur

2. А.Кос-Анатольський

- Концерт для фортепіано з оркестром a-moll

4. В.Моцарт

- Концерт №1 F-dur (K.V.№37)
- Концерт №3 D-dur (K.V.№40)
- Концерт №4 G-dur (K.V.№41)
- Концерт №6 B-dur (K.V.№238)
- Концерт №8 C-dur (K.V.№246)
- Концерт №11 F-dur (K.V.№413)

- Концерт №14 Es-dur (К. V. №449)
- Концерт №15 B-dur (К. V. №450)
- Концерт №21 B-dur (К. V. №467)

Твори композиторів імпресіоністів:

1. К.Дебюссі (1862–1918)

- Балада для фортепіано
- «Бергамаська сюїта» цикл творів
- «Дитячий куточок» цикл творів
- Елегія
- Мазурка
- Менует
- «Образи» цикл творів
- Прелюдія «Вереск»
- Прелюдія «Тумани»
- Прелюдія «Кроки на снігу»
- Прелюдія «Собор, що потонув»
- Прелюдія «Вітер на полонині»
- Романтичний вальс

2. М.Равель (1875–1937)

- Благородні та сентиментальні вальси
- На манер Олександра Бородіна
- На манер Емануеля Шабріє
- Прелюдія

П'єси розгорнутої форми

1. М.Блуменфельд

- Ор.21 №1 П'єса «Момент відчаю»
- Ор.22 №2 «Блискучий вальс»
- Ор.37 №1 Елегія
- Ор.37 №2 Патетична п'єса

2. Й.Брамс

- Ор.9 Варіації на тему Шумана
- Ор.10 Балади
- Ор.79 Дві рапсодії
- Ор.118 Шість п'єс для фортепіано
- Ор.9 Варіації на тему Шумана

3. Р.Глієр

- Ор.16 №2 Романс
- Ор.21 № Радість

4. Е.Гріг

- ор.43 №6 Навесні

- op.54 №3 Марш тролей
- op.54 №4 Ноктюрн
- op.65 №6 Весільний день у Трольхаугені
- op.73 Настрої

5. Дебюссі К.

- Балада для фортепіано
- «Бергамаська сюїта» цикл творів
- Мазурка
- «Образи» цикл творів
- Прелюдія «Вереск»
- Прелюдія «Тумани»
- Прелюдія «Собор, що потонув»
- Прелюдія «Вітер на полонині»

6. Іванько О.

- Акварель з «Альбому фортепіанних п'єс»
- Карпатські ватри з «Альбому фортепіанних п'єс»
- Страшна казка з «Альбому фортепіанних п'єс»

7. Ф.Ліст

- Елегія №1
- Елегія №2
- Листок з альбому
- Ноктюрн №3 «Мрії кохання»
- Святковий полонез
- Сонет Петрарки №104
- Угорська рапсодія №3 B-dur

9. Ф.Шопен

- Вальси op.34 №1–3; op. 69 №1–2; op.70 №1–3
- Ноктюрни op.9, op.15, op.27, op.32, op.37, op.48, op.55, op.62
- Полонези op.40 №1,2;
- Прелюдія op.45
- Балади op.23 №1; Op.38 Балада №2
- Скерцо op. 20 №1; op,31 №2

10. Р.Шуман

- op.1 Варіації на тему ABEGG
- op.136 Герман і Дорофея
- op.2 Метелики

11. О.Іванько

- Сюїта для фортепіано «Зимова казка»

12. Р. Шуман:

- ор.68 Альбом для юнацтва
- ор.15 Дитячі сцени
- ор.82 Лісові сцени
- ор.99 «Барвисте листя», «Аркуші з альбому»

Концертні етюди:

1. Ф.Блуменфельд

- Ор.24 Концертний етюд fis-moll
- ор.29 Етюд №1 d-moll
- ор.29№2 Етюд A-dur

2. В.Косенко

- ор.8 Одинадцять етюдів

3. Ф.Ліст

- Етюд «Подих» Des-dur

4. Ф.Шопен

- Ор.10, ор.25 Етюди; Три етюда без зазначення опусу.

IV курс

Поліфонічні твори

- 1 Й.С. Бах Добре темперований клавір: ТТ I-II
- 2 Й.С. Бах Французькі сюїти
- 3 Й.С. Бах Токати
- 4 Й.С. Бах Англійські сюїти
- 5 Й.С. Бах Партити
- 6 Й.С. Бах Три фантазії a-moll (BWV 894; 904; 944);
- 7 Й.С. Бах Соната a-moll (BWV 965);
- 8 Й.С. Бах Каприччіо на від'їзд любого брата
- 9 Й.С. Бах Органна прелюдія та fuga a-moll, (транскрипція Ф.Ліста)
- 10 Й.С. Бах Хоральні прелюдії: (транскрипція Ф.Бузоні)
- 11 Й.С. Бах Хоральні прелюдії: (транскрипція С.Фейнберга)
- 12 Й.С. Бах Органна fuga a-moll, (транскрипція Ф.Ліста)
- 13 Й.С. Бах Токата та fuga d-moll (транскрипція К. Таузіга)
- 14 Г.Гендель Сюїти №4 e-moll,
- 15 Ф.Мендельсон Прелюдії та фуги твір 35 №1 e-moll; №5 f-moll
- 16 П.Хіндеміт Інтерлюдії та фуги in E, in Des

Велика форма

- 1 М.Равель Сонатина
- 2 Л.Бетховен Сонати: A-dur, твір 2№2; Es-dur твір 7; As-dur твір 26; Es-dur твір 27 №1;
- 3 d-moll твір 31 №2; Es-dur твір 231№3; Fis-dur твір 78; e-moll твір 90.
- 4 Й.Брамс Соната C-dur твір №1 ч.1
- 5 Й.Гайдн Сонати

- 8 В.Моцарт Сонати
- 13 Р.Шуберт Сонати a-moll твір 42,143,164
- 14 Р.Шуман Сонати g-moll ч.1 ; fis-moll ч.1
- 16 Л.Бетховен 6 варіацій F-dur, твір 34; 12 варіацій на менует з балету «Le nozze disturbate» Хайбеля до мажор; 32 варіації
- 17 Й.Гайдн Анданте з варіаціями f-moll
- 18 Е.Гріг op.7 Соната e-moll
- 19 О.Іванько Соната «Страшна казка» з «Альбому фортепіанних п'єс»
- 20 В.А.Моцарт Сонати для фортепіано
- 21. Л.Ревуцький тв.1 №1 Соната h-moll

1. Л.Бетховен

- Анданте F-dur;
- Фантазія, твір 77;
- Багателі, твір 33;
- Рондо–каприччіо G-dur, твір 129

2. Ф.Блуменфельд

- Op.21 №1 П'єса «Момент відчаю»
- Op.22 №2 «Блискучий вальс»
- Op.37 №1 Елегія
- Op.37 №2 Патетична п'єса

3. Й.Брамс П'єси op. 10, 76, 79, 116, 117, 118, 119

- Op.9 Варіації на тему Шумана

П'єси

- Op.10 Балади
- Op.79 Дві рапсодії
- Op.118 Шість п'єс для фортепіано
- Op.9 Варіації на тему Шумана

4. Дж.Верди– Ф.Ліст Концертні парафрази: «Ріголетто»

5. Р.Глієр

- Op.16 №2 Романс
- Op.21 № Радість

6. Е.Гріг

- op.43 №6 Навесні
- op.54 №3 Марш тролей
- op.54 №4 Ноктюрн
- op.65 №6 Весільний день у Трольхаугені
- op.73 Настрої

7. Дебюссі К.

- Балада для фортепіано

- «Бергамаська сюїта» цикл творів
- Мазурка
- «Образи» цикл творів
- Прелюдія «Вереск»
- Прелюдія «Тумани»
- Прелюдія «Собор, що потонув»
- Прелюдія «Вітер на полонині»

8. Іванько О.

- Акварель з «Альбому фортепіанних п'єс»
- Карпатські ватри з «Альбому фортепіанних п'єс»
- Страшна казка з «Альбому фортепіанних п'єс»

9. Ф.Ліст

- Елегія №1
- Елегія №2
- Листок з альбому
- Ноктюрн №3 «Мрії кохання»
- Святковий полонез
- Сонет Петрарки №104
- Угорська рапсодія №3 B-dur

8. Ф.Шопен

- Вальси op.34 №1–3; op. 69 №1–2; op.70 №1–3
- Ноктюрни op.9, op.15, op.27, op.32, op.37, op.48, op.55, op.62
- Полонези op.40 №1,2;
- Прелюдія op.45
- Балади op.23 №1; Op.38 Балада №2
- Скерцо op. 20 №1; op,31 №2

9. Р.Шуман

- op.1 Варіації на тему ABEGG
- op.136 Герман і Дорофея
- op.2 Метелики
- Інтермеццо твір 4;
- Концертне аллегро h-moll, твір 8;
- Фантастичні п'єси твір 12;
- «Віденський карнавал» твір 26;
- Три романси твір 28;
- «Лісові сцени», твір 82

Етюд

1. Ф.Блуменфельд

- Op.24 Концертний етюд fis-moll
- op.29 Етюд №1 d-moll
- op.29№2 Етюд A-dur

2. В.Косенко

- op.8 Одинадцять етюдів

3. Ф.Ліст

- Етюд «Подих» Des-dur

4. Ф.Шопен

Op. 10, Op.25 Етюди та три етюди без зазначення опусу.

Твори українських композиторів (орієнтовно):

1. В.А.Барвінський

5 прелюдій

Соната cis-dur

Українська сюїта

Варіації і фугета G-dur на українську народну тему

Пісня. Серенада. Імпровізація

«Біль — бій, перемога любові»

6 мініатюр на українські народні теми: «Заколисана пісня», «Український танок», «Гумореска», «Лірницька пісня», «Думка», «Марш»

«Листок до альбому» (1929)

Концерт для фортепіано з оркестром f-moll

2. М.В.Лисенко

Елегія

Три ескізи для фортепіано op.posth

Експромт у манері Шопена op.38

Ноктюрн h-moll op.9

Ноктюрн cis moll op.19

Рапсодія №2 на українські народні теми «Думка-Шумка» Тв.18

Рапсодія №1 на українські народні теми op.8

Мрія «На солодкому меду» op.12

Героїчне скерцо

Запорізький марш

3. Б.М.Лятошинський

Соната-балада №2 тв.18

7 мініатюр для фортепіано твір 16 «Відображення»

5 прелюдій тв.44

Славянський концерт для фортепіано з оркестром

Фортепіанне тріо

Концертний етюд-рондо

4. І.Ф.Карабиць

Елегія

Варіації

Прелюдія і токато
П'ять мініатюр
24 прелюдії для ф-но
Сонатина для фортепіано
Соната
Варіація на теми Б.Лятошинського
«День за днем»

5. В.Косенко

Поема h-moll тв.5 №1
Прелюд es-moll тв.2 №1
Втіха H-dur тв.9№1
Три мазурки тв.3
Поема «Бажання» cis-moll тв.11 №1
11 етюдів у формі старовинних танців тв.19

6. О.П.Іванько

Концерти для фортепіано
Фортепіанні п'єси

7. М.М.Скорик

Три танці для 2-х фортепіано
Цикл п'єс «В Карпатах» (1959) — ** «Рондо» (1962)
«Варіації»
«Бурлеска»
«Коломийка»
«Блюз»

«З дитячого альбома» цикл п'єс («Простенька мелодія», «Народний танець», «Естрадна п'єса», «Лірник», «Жартівлива п'єса»)

8. Л.М.Ревуцький

Соната №1 h-moll
Вальс B-dur
Три прелюдії тв. 4:
Прелюдія Des-dur
Прелюдія fis-moll
Прелюдія cis moll
Дві прелюдій тв.7:
Прелюдія Es-dur
Прелюдія b-moll
Дві прелюдій тв.11:
Прелюдія a-moll
Прелюдія Fis-dur
Дві п'єси тв.17

Два етюди :

Етюд D-dur

Етюд F-dur

4. В.А.Барвінський

5 прелюдій

Соната cis-dur

Українська сюїта

Варіації і фугета G-dur на українську народну тему

Пісня. Серенада. Імпровізація

6 мініатюр на українські народні теми: «Заколисана пісня», «Український танок», «Гумореска», «Лірницька пісня», «Думка», «Марш»

«Листок до альбому»

Концерт для фортепіано з оркестром f-moll

5. В.В.Сильвестров

3 Сонати

Сонатина

Класична соната

5 п'єс

Тріада

Елегія»

6. Я.Степовий

соната,

прелюдія «Пам'яті Т. Г. Шевченка»

рондо,

фантазія,

цикл мініатюр,

три фуги

7. І.Ф.Карабиць

24 прелюдії для ф-но

Сонатина для фортепіано

Концерти

8. С.Е.Борткевич

- 4 п'єси для фортепіано тв. 3 (1906);
- «Враження» (Impressions) — сюїта для фортепіано тв. 4 (1905);
- 3 п'єси для фортепіано тв. 5 (1906);
- 2 п'єси для фортепіано тв. 6 (1908);

- «Кримські ескізи» (Esquisses de Crimee) — сюїта для фортепіано тв. 8 (1908)
- Соната для фортепіано № 1 сі-мажор тв. 9 (1909);
- 4 п'єси для фортепіано тв. 10 (1909);
- «6 ліричних думок» (6 pensees lyriques) сюїта для фортепіано тв. 11 (1909);
- 3 п'єси для фортепіано тв. 12 (1910);
- 6 прелюдій для фортепіано тв. 13 (1910);
- «Із мого дитинства» (Aus meiner Kindheit) — сюїта для фортепіано тв. 14 (1911);
- 10 етюдів для фортепіано тв. 15 (1911);
- Концерт № 1 для фортепіано з оркестром сі-бемоль мажор тв. 16 (1910, опуб. 1913);
- «Плачі і розради» (Lamentations et consolations) — цикл п'єс для фортепіано тв. 17 (1914);
- «Маленький мандрівник» (The Little Wanderer) — сюїта для фортепіано тв. 21 (1922);
- Концерт для скрипки з оркестром ре-мінор тв. 22 (1923);
- 3 п'єси (Trois Morceaux) для фортепіано тв. 24 (1922);
- Соната для скрипки й фортепіано
- 3 вальси для фортепіано тв. 27 (1924);
- Концерт для фортепіано з оркестром № 2 до-мінор для лівої руки тв. 28 (1930);
- 12 нових етюдів (etudes nouvelles) для фортепіано тв. 29 (1924);
- «Із казок Андерсена» (Aus Andersen's Märchen) — сюїта для фортепіано тв. 30 (1925);
- Концерт для фортепіано з оркестром № 3 до-мінор «Per aspera ad astra» тв. 32 (1927);
- 10 прелюдій для фортепіано тв. 33 (1926);
- Роман для клавіру (Ein Roman für Klavier) тв. 35 (1928);
- 7 прелюдій для фортепіано тв. 40 (1941);
- Балада для фортепіано тв. 42 (1931);
- Елегія для фортепіано тв. 46 (1932);
- 6 п'єс у 3/4 для фортепіано тв. 48 (1932);
- «Маріонетки» — сюїта для фортепіано тв. 54 (1938);
- «Лугіса нова» — сюїта для фортепіано тв. 59 (1940);
- Соната для фортепіано № 2 до-мінор тв. 60 (1942);
- Фантастичні п'єси (Fantasiestücke) для фортепіано тв. 61 (1942);
- «Іспанія» — п'єса для фортепіано тв. 63/4 (1947)
- 3 мазурки для фортепіано тв. 64 (1963);
- 4 п'єси для фортепіано тв. 65 (1947);
- 6 прелюдій для фортепіано тв. 66 (1946)

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навчально-методичний посібник. К.:Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
2. Данілішина М. Ф. Фортепіанна творчість українських композиторів – класиків та сучасних композиторів як засіб формування національно визначеного типу особистості майбутнього вчителя музики. Педагогічний дискурс. 2013. Вип. 14. С. 145–150.
3. Дедусенко Ж. В. Виконавська піаністична школа як рід культурної традиції : автореф. Дис. Канд. Мист. : спец. 17.00.01 – Теорія та історія культури / Жанна Вікторівна Дедусенко. – К., 2002. – 20 с.
4. Жигінас Т. В. Методичні засади підготовки майбутніх вчителів музики до концертно- освітньої діяльності серед дітей та юнацтва: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. К, 2007. 220 с.
5. Кашкадамова Н. Львівська фортеп'янна школа: Традиції та розвиток /Н. Кашкадамова, Л. Садова // *Musica humana* : зб. Статей: Наукові збірки ЛДМА ім. М.Лисенка. – Вип. 8. – Львів, 2003. – С.169-187.
6. Київська фортепіанна школа. Імена та часи. Колективна монографія; [Автор проекту Т. О. Рощина, автори-упоряд. Т. О. Рощина та О. В. Ринденко, ред. О. В. Сахарова, О. Є. Степанюк]. - Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2013. - 632с.
7. Кузик В. Логіка «мудрої музики» Левка Ревуцького // Українське мистецтвознавство. Вип. 15. Київ, 2015. С. 8–21.
8. Лошков Ю. І. Еволюція професійного музичного мистецтва / Ю. І. Лошков // *Культура України* : зб. Наук. Пр. – Х. : ХДАК, 2008. – Вип. 25. – С. 166-177.
9. Марценківська О. Учитель та учень (Р.М.Глієр та Б.М. Лятошинський) / Олена Марценківська // *Київське музи- кознавство: культурологія та мистецтвознавство: збірка статей*. – К., 2013. – Вип. 47. – С. 263–278.
10. Молчанова Т. Модифікація фортепіанної фактури клавирів як важлива виконавська складова: редукція – ампліфікація – музичні патерни – імітації.

Вісник Прикарпатського університету: Мистецтвознавство. Ред. Рада: В. Грещук [та ін.]. Івано-Франківськ, 2017. Вип. 36. С. 78–83.

11. Муляр П. Стиль твору і виконавської інтерпретації в аспекті класичного та аklasичного у фортепіанному мистецтві : автореф. Дис.Канд. Мистецтв. / Муляр Павло Михайлович / Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2009. – 17 с.

12. Михалюк А. М. Значущість українського фортепіанного мистецтва як засобу формування виконавської культури майбутніх учителів музики. Педагогічні науки. Випуск 126. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. С. 109-115.

13. Некрасов Ю. Комплексне навчання гри на фортепіано : Навч.-метод. посіб. Одеса: АстроПринт, 2000. 148 с.

14. Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства. Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171-180.

15. Рябов І. Відчуття ритму як засіб виконавської виразності / І. Рябов // Загальне та спеціалізоване фортепіано: досягнення та перспективи: зб. наук.-метод праць викладачів. – Вип. 1. – Ред.-упоряд. Т. Омельченко. – Київ, НМАУ, 2018 . – С. 60-66.

16. Рябов І. Виконавський тезаурус піаніста: метод аналізу / І. Рябов // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : науковий журнал. – К. : Міленіум, 2016. – №3. – С. 89–93.

17. Рябов І. Постмодернізм та фортепіанне виконавство: гра, симуляція та полістилістика / І. Рябов // The world of science and innovation. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2021. P. 611-622. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-7-9-aprelya-2021-goda-london-velikobritaniya-arhiv/>

18. Рябов І. Репертуарний план у класі фортепіано як основа розвитку виконавської майстерності піаніста / І. Рябов // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: збірник наукових праць інституту музичного

мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [загальна редакція та упорядкування А. Душного]. – Дрогобич – Кельце – Каунас – Алмати – Банська Бистриця: Посвіт, 2021. Вип. 7. – С. 51-57

19. Рябов І. Синтез романтичних, барокових та національних рис у циклі «11 етюдів у формі старовинних танців» В. Косенка / І. Рябов // Віктор Косенко, його доба і культура XXI століття: науковий збірник матеріалів I Науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю створення Музею-квартири В. С. Косенка. – К., 2020. – С. 66-72

20. Рябуха Н. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва ХХ - початку ХХІ ст. Харків : Бровін О. В. [вид.], 2016. 334 с.

21. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. 68 с.

22. Смородський В.І. Розвиток стильового слуху учнів на основі жанрового підходу. Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту імені М.П.Драгоманова. Серія № 14: Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. Вип. 17 (22). С. 129-132.

23. Фоміна Т. М. Стильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.

24. Черкасов В. Розвиток музичної освіти у період Середньовіччя та Відродження / В. Черкасов // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 125. - С. 13-17.

25. Чернявська М. С. Муціо Клементі: "Прогрес фортепіано - імітація оркестру...". Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 149-159.

26. Шульгіна В.Д. Українська музична педагогіка: [для студ. вищ. вавч. закл.]. Вид. 2-ге, допов. К.: ДАКККіМ, 2008. 263 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnrb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php> - ноти та біографії українських композиторів

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory>– українська музика мр3-файл. Пошук відбувається за прізвищами українських композиторів.

<https://ivankomusic.com/> Сайт українського композитора О.Іванька.

<http://ukrnotes.in.ua/kosenko.php>

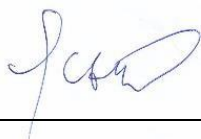
3. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2024 / 2025 н.р.

Внесено доповнення: таблицю «Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни».

- зазначено інтегральну компетентність,
- до кожної ЗК та СК згідно матриць вписані дескриптори НРК
- написано назви кожної компетентності ЗК та СК, через які у здобувачів вищої освіти формуються програмні результати
- зазначено такі дескриптори НРК : знання Зн1, Зн 2, Уміння Ум1, комунікація К1, К2, автономія та відповідальність АВ1, АВ2, АВ3.
- прописано ПРН до кожної ЗК та СК

Протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри _____

Ясько О.А.